

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 1ma

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

sunt gloria, late sumptio gratiarum nomine. Per hoc
 hoc ex eis omnibus quibusque gratia: hoc a gratia
 fecerunt principia quaque non optima nonnulli
 non dubitantes per veritatem ipsam cogere. Nam ut
 scripsit Menander: venit in lucem veritas ut non
 cogita: Et D. Thom. hoc loco ait: quod lapis
 nulla cognitione antecedente suscipit impetu in
 centrum vergit; ita summa mens in terra
 non ulla cogitata ratione tacita quadam in
 impulsu veritatis ipsius in veritatem quasi
 in suum centrum pergit. Fundamenta hoc Aristoteli
 ut & alia plura, gratiarum et principia ab
 Aristotele ceterisque philosophis diu solita
 tibi explicabimus a principia definitione mitis
 facta.

prelati autem quibus
 per aliquam gratiam.

Quid sit principium

Quæstio Ima
 Inter hec tria vocabula supra ab Aristotele posita pri-
 cipia causa elementum hoc est asserendum. NB
 ne quod principium habet latius pateat quolibet po-
 sitionem. Item principium latissime patet
 cum omni causa & elementum sit principium.

Distinctio inter prin-
 cipia causa elementum.

principium latius patet
 quia causa & elementum.

principium ut et in lib. post. diximus ita def
 in 1. Metaph. c. 1. Principium est primum
 id ex quo aliquid aut est aut fit aut cognos
 citur. Et in hoc 1. p. 1. c. 1. principia sunt
 q. neq. ex sese neq. ex alijs s. ex ipsis oriuntur.
 Hae posteriori in sequenti q. sione declara
 bit De priori autem pauca. Quotiam loquen
 do tria principiorum sunt genera cognoscendū
 dicta q. res in cognitione ab illis pendat.
 1. principia in fieri seu fieri q. alijs actib.
 2. principia generationis productionis transmuta
 tionis & factionis. Dicitur sicut q. requiritur ad
 NB hoc ut res fiat sine postmodum re-facta ma
 neat sine res. quam deniq. sunt principia
 3. in facto esse q. et principia constitutionis &
 positionis, essentialia & intrinseca nominat.
 His ita intellectis sciendum est vobis illos
 Quod vobis ex utro
 debet scire.
 Ex ut vade C. utaq. x. sicut idem vales
 Invenire ordinem primum quem habent principia
 ut ad esse ut ad fieri ut ad cognoscendum ut se
 sus sit; principium est ordinis primum in actu
 ut et essentia rei iam constituta & perfecta
 vel

vel de generatione & production ut de cognitione
 ipsius. Est autem haec principij coiter sumpti d*istinctio*
 in duo non una simplex sed coagulata cuius una
 est unum principio in se applicari ut ac d*istinctio* ab
 re altera: Hinc si q*uod* separatim s*unt* princi
 pia d*istincta* velut ita dicendum erit: Pr*incipia*
 infra generationis s*unt* vnde ut q*uod* q*uod* res s*unt* rati*o*
 fit d*istinctio*.

*Principij coiter sumpti
 non d*istincta* s*ed* coagulata
 q*uod* h*abent* omnia
 q*uod* appellari possunt.*

*Principij generati
 rati*o*.*

Si dicas definitione hanc principij e*ss*e redundante*m*, d*istinctio* 1*o*
 e*ss*e q*uod* satis fuerit d*istinctio* principij e*ss*e id q*uod* primum
 est cum nihil referri possit q*uod* quatorum primum
 e*ss*e principium non sit. Deinde si d*istinctio* aliq*uod* d*istinctio* 2*o*
 addere necesse fuerit addendum hoc solum fuisset:
 Vnde aliq*uod* est q*uod* unde unumq*uod* est rati*o*
 quoq*ue* fit de cognoscitur. Respondet ad 1*um*, Satis Solutio 1*a*.
 non e*ss*e ad principij rati*o*ne p*er*fecte declaranda
 si n*on* p*er* d*istinctio* simpliciter ut ab aliquo certo
 nisi accedat ordo ad aliq*uod* cuius est principij
 seu ut vocant ad principiatum. Ad alterum Solutio 2*a*.
 D*istinctio* satis q*uod* d*istinctio* e*ss*e p*er*hibere si additum fuisset
 Vnde aliq*uod* est ut explicatio n*on* aut et rei sig*nificatio*
 n*on* i*nter*confusa d*istinctio* h*abent* tradere; non
 q*uod* eadem s*unt* principia ipsiq*ue* rei q*uod* s*unt*

eig affectionibus & cognitionibus; sed quia esse latius
sine sumptum ipsum quoque fieri & cognosci
complectitur. At non si ea primum ad se trade
da erat quod namque ipsi explicato ac distincte
ante oculos proponeret necesse est fuit aliquod
quod essentia velos eadem complecti id quod
accurate sapientibus consistit. Atque progressus
a perfectionibus se meminit esse realiter completi
ac perfecti quod significat verbo est; deinde esse
realiter inchoati quod indicant verbo fit; postea
modo esse cogniti quod significat verbo cognoscitur.
Itaque verbo est complexus est omne esse quod
se ponit in predicamentis: Verbo fit est illud
reductum quod nomine generationis sine substantiis
sine accidentibus significat. Atque ad ea predicant
ta reducit in quibus ponitur res genita: Verbi
autem cognoscitur esse esse quod res est opera intel
lectus. Daretur quod particulam illam optima
re ab ista hac definitione fuisse comple
tas.

Quaestio 2da